DAILY
اراده
دافغان نشراتي مرکزي خپلواکه ورځپانه

سال پنجم شماره ۲۰۲
شماره مسلسل ۸۲۸
یکشنبه ۳۰ اسد ۱۳۸۴ه
۱۶ رجب المرجب ۱۴۲۶ ه ق
21 August, 2005

سال تاسیس ۱۳۷۹ ه ش

PROPERTY OF ACKU

AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER A.M.R.C

عده کاندیدان از تاثیر منفی نشان انتخابی بر مبارزات شان نگران اند

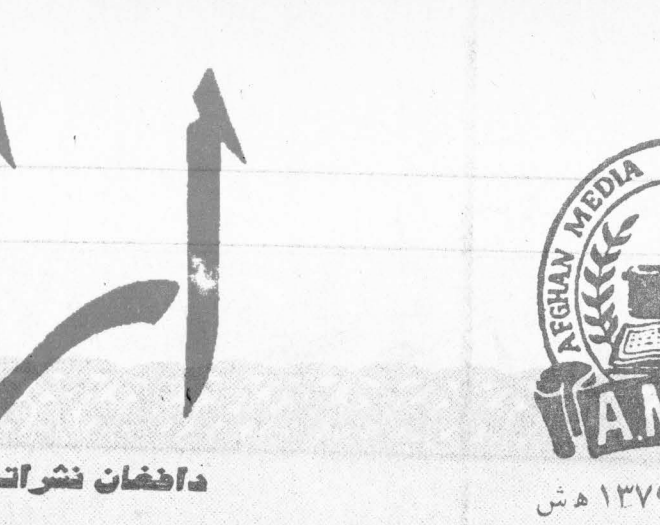

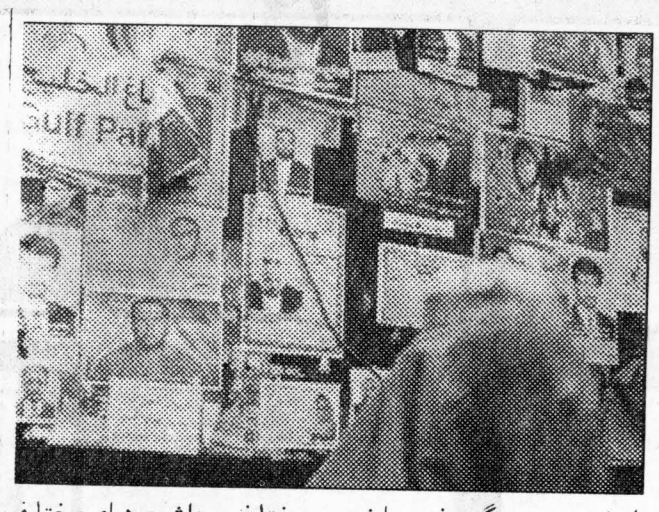

شماری از کاندیدان ، نشان های انتخابی شان را نمی پسندند و نگران اند که این نشان ها تاثیری منفی در مبارزه انتخاباتی شان خواهند داشت ، اما دفتر مشترک تنظیم انتخابات، علت گزینش این نشان ها را از طرف این دفتر ، ازدیاد کاندیدان میداند .

کمپاین رسمی کاندیدان ولسی جرگه وشورا های ولایتی رسماً بتاریخ ۲۲ اسد اغاز گردید وتا ۲۴ سنبله ادامه خواهد داشت .

برای این انتخابات ۵۸۰۵ تن کاندیدشده اند ، که همین تعداد سبب گزینش نشان های گوناگون شده است .

دراین نشان ها ، کریم وبرس دندان ، غولک ، ریکشا ، خرگوش . بوجی ، نعل اسپ ، چراغ، بایسکل ، بشکه ، کیک ، کبت ، چرخه تار ، کاغذپران و ... شامل است .

به عقیده پروین درانی کاندید کوچیهابرای ولسی جرگه (که نشان انتخاباتی وی دوموتر است) دفتر انتخابات نشانهای را برای کاندیدان گزیده کرده است که کاندیدان را در نزد مردم توهین می کند

وی می گوید که برای کاندیدی که بوجی گندم برآمده مردم میگویند که از همین اکنون جوال را برا ی مردم دوخته است .

موصوف درمورد افزود :«باید هرکاندید به اراده خودش نشان انتخاباتی اش را تعین می کرد من چون کوچی هستم میخواستم که نشان انتخاباتی ام غژدی ، رمه گوسفندویا شتر می بود .»

سایره شریف کاندید ولسی جرگهٔ از خوست ، شماری از نشان ها را خلاف فرهنگ جامعه میداند .

به گفته وی ، نظر به عنعنه مردم باید چیزی را انتخاب میکردند که مورد پسند همه میبود

و ی میگوید که ازسمبول های مختلف برداشت های مختلف صورت می گیرد واز نگاه روانی بالای مردم نیز تاثیر دارد وچیزی که مورد تمسخر باشد طبعاً تاثیری منفی دارد .

سایره شریف افزود که درخوست برای یک خانم نشان انتخاباتی موزه برآمده که در جامعه خوست مورد تمسخر قرار می گیرد.

ص ٤

سرمقاله

ولې په لویو لارو دبډو اخیستلو مخنیوی نه کیږي؟

په هره ټولنه کې چې قانون او دهغه تطبیق ته په کمه سترګه او بې تویږی سره وکتل شي په هغې کې بې نظمی، ګډوډی بی امنیتی دبډو اخیستل او اداري فسادونه خپل صعودی ګراف راخپلوي.

زمونږ په ټولنه کې چې هیڅ وخت بی قانونه شوی نه ده خو له قانون ماتوونکی څخه دپوښتنې دنشتوالی او دخپل سری د زیاتوالی له امله دبډو اخیستنه دومره زیاته شوې چې قانون یې له بې پدله کړی دی.

دهیواد په ټولو لویو لارو او په تیره بیا دتورخم ـ جلال آباد کابل په لویه ترانزیټی لاره چې هره ورځ له ۴۰۰۰ څخه زیات موټر پرې تګ راتګ کوي دبډو او رشوت اخیستنه په هره تلاشي او له باردارو ګاډو څخه په پوستو کې دومره زیاته شوې ده چې دبډو ورکوونکی نور له دې امله چې څوک یې شکایت نه اوري پخپله ورسره له جوړښت څخه اخلی او په نتیجه یې زور له سپرلیو او دمالونو مصرفوونکو او پیرویدونکو ته رسیږي. د تورخم ـ جلال آباد او کابل په لاره کې له ډیرو غوښتنو او شکایتونو سره سره تر اوسه پورې داړوندو ادارو له خوا هیڅ پوښتنه نه ده شوې زاړه رنګ شوي ګاډي دچلند لپاره په دې لاره وړاندې شوی په خپل سر د کرایې زیاتوالی، دډریورانو کار دی.

۴مخ

روشهای تبلیغات انتخاباتی در کشور

در نخستین روزهای آغاز رسمی مبارزات انتخاباتی درکشور، نشانه های روشنی از این مبارزات، آنگونه که قبلاً تصور می رفت به چشم نمی خورد.

به نظر می رسد آغاز پیش از موعد مبارزات انتخاباتی که از حدود یک ماه پیش در بیشتر شهرهای کشور راه افتاده بود، از دلایل کمرنگ بودن مبارزات انتخاباتی در کشور باشد.

با این حال، برخی از نامزدهای انتخابات از روز چهارشنبه ۱۷ آگست که آغاز رسمی مبارزات انتخاباتی در کشور بود، اجتماعاتی راه انداخته بودند و به ارایه برنامه های انتخاباتی خود می پردازند.

ص ٤

اولین مکتب شخصی در کابل آغاز به فعالیت می نماید

اولین مکتب شخصی باظرفیت جذب پنجصد شاګرد (دختر و پسر) از مرحلهٔ کودکستان الی صنف پنجم . در مدت کمتر از یک ماه دیگر . در کابل آغاز به فعالیت می نماید .

ثبت نام شاګردان این مکتب به تاریخ ۲۹ اسد آغاز و الی ۴ سنبله ادامه خواهد داشت و بعد از اخذ امتحان . شاګردان دروس خود را در اوسط ماه سنبله آغاز خواهند نمود .

حمید الله فاروقی رئیس هیئت مدیره مکتب انترنشنل مادل سکول . میګوید: « با توجه به اقتصاد بازار آزاد و رقابت در عرصه های مختلف . ضرورت بود تا در پهلوی سکتور تعلیم و تربیه دولتی . سکتور خصوصی هم عرض اندام نماید . »

ص ٤

کریم قره باغ کشته شد

افراد مسلح ناشناس، عبدالکریم، قوماندان سابق حزب اسلامی، را همراه با برادرزاده اش در شهر کابل روز ۲۸ اسد با فیر مرمی از پا دراوردند. شاهدان عینی گفتند که قوماندان عبد الکریم، مشهور به کریم قره باغ، و برادرزاده اش حوالی ساعت پنج عصر از سوی پنج تن افراد مسلح نزدیک سه راهی سرای شمالی کشته شدند. مامورین پولیس نیز قضیه را تائید نمودند، ولی از دادن جزئیات بیشتر ابا ورزیدند. جنرال عبد الجمیل مدیر جنایی قوماندانی امنیه ولایت کابل گفت که بعد از کشته شدن دو نفر، پیگیری عاملین قضیه جریان دارد.

ص۴

په ننګرهار کې د ټیلو ټانکر موټر له مین وچاوید

دټیلو پر یوه ټانکر موټر دمامین چاوید و له امله دموټر کلینر تپې شوی او موټر ته هم څه ناڅه زیان ور اوښتی دی

دغه ټانکر موټر چې له پاکستان څخه یې دچارواکو په وینا دبګرام هوایی اډې ته دامریکایی ځواکونو لپاره

تیل لیږدول دتورخم . جلال آباد دلویی لارې په اوږدو کې دغازی آباد دفارمونو په سیمه کې چاوونه وشوه

دننګرهار دبتې کوټ ولسوال حاجی سید رحمن وویل چاوڼه دریموټ په ذریعه کنټرولیدونکی ماین و

۴مخ

دستگیری سه تن به اتهام اختطاف اطفال

پولیس شاهراه ،سه تن را به اتهام اختطاف پنج طفل به پاکستان، در ساحه پُل دوشی ولایت بغلان دستگیر نمود. اما متهمین ادعا دارند که آنها اطفال را به اجازه والدین شان انتقال میدادند و اطفال میگویند که والدین شان آنها را مجبور کرده بودند که به پاکستان بروند ، در غیر آن افراد ناشناس آنها را اختطاف کرده و اعضای بدن شان را بیرون خواهند نمود. جنرال محمد خلیل قوماندان لوای نمبر ۲ شاهراه خنجان- فیض آباد به آژانس خبری پژواک گفته است که این سه تن ، پنج طفل بین سنین ده تا سیزده ساله را از قریه آق سرای ولایت کندز ذریعه موتر سراچه انتقال داده و میخواستند آنها را از طریق شاهراه شمال- کابل به پاکستان قاچاق نمایند.

جنرال خلیل افزود: « انتقال اطفال به هر نام و عنوانی که باشد ، قاچاق و خلاف قانون است . »

ص٤

قابل توجه کاندیدان شورای ملی

مطبعه مرکز نشرات افغان با داشتن مدرنترین ماشین های چاپ آماده نشر انواع پوستر ها ، بروشورها، پامفلیت ها ، عکس ها ، ویزت کارت ها وسایر فرمایشات به قیمت نازلتر از بازار است.

آدرس، پروان مینه ، عقب سینمای بهارستان کوچه مسجد حاجی میراحمد خانه نمبر ۹۵ تیلفون مطبعه ، ۰۷۹۵۷۳۲۴۴

تاسو به دوه رای پانې اچوی، یوه د ښځې ولسي جرګې د ستاري لپاره او بله د ښځې ولایتي شورا د ستاري لپاره

شما دو ورق رای را به صندوق رای خواهید انداخت یکی به نماینده ولسی جرگه و دیگری هم به نماینده شورای ولایتی تان

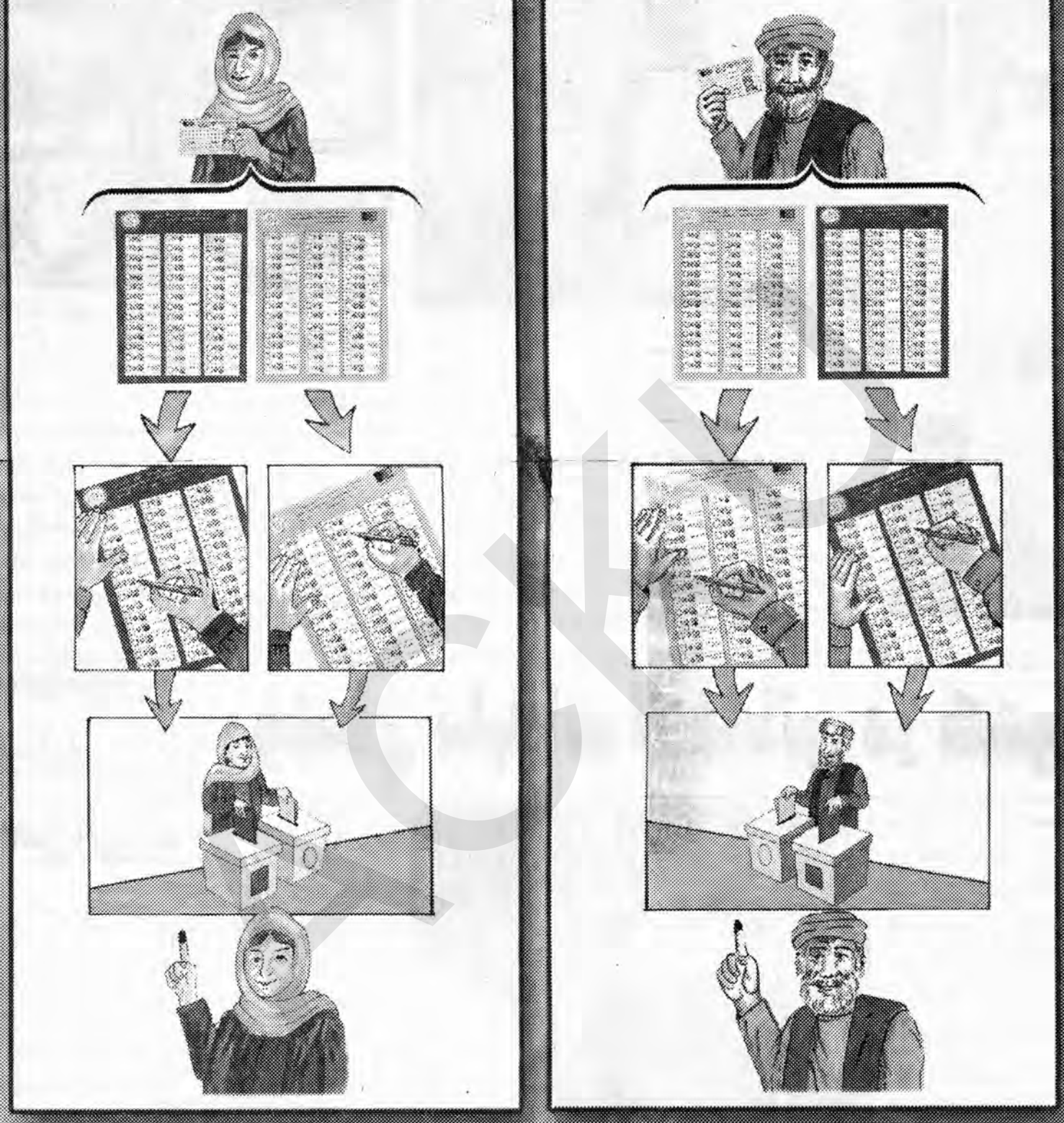

اگر شما نیاز به معلومات بیشتر در باره انتخابات ولسی جرگه و شورای ولایتی دارید، بطور رایگان به شماره ۱۸۰ زنگ بزنید. کارمندان انتخاباتی مرکز معلومات رای دهندگان به سوالات شما همه روزه از شنبه تا پنجشنبه از ساعت ۷ صبح الی ۷ شام پاسخ خواهند داد.

که چېرې تاسو غواړئ چې د ۱۳۸٤ کال د ولسي جرګې او ولایتي شوراګانو د ټاکنو په هکله لا زیات معلومات تر لاسه کړئ؛ مهربانۍ وکړئ د ۱۸۰ شمېرې ته ورېا ټلیفون وکړئ.
د رایې ورکوونکو د معلوماتي مرکز د ټاکنو کارکوونکي به ستاسو پوښتنو ته د شنبې له ورځې څخه د پنجشنبې تر ورځې پورې، د سهار له اوو بجو څخه د مازیګر تر اوو بجو پورې ځوابونه ووایي.

زمونږ هېواد، زمونږ ټاټوبۍ، زمونږ رایه
کشور ما، آینده ما، رای ما

راتلونکی د ځوانانو ده

متصدی: ناصر بشر

دموکراسی زمونږ تعلیمي سیستم ته ګټه وکړه او که تاوان؟

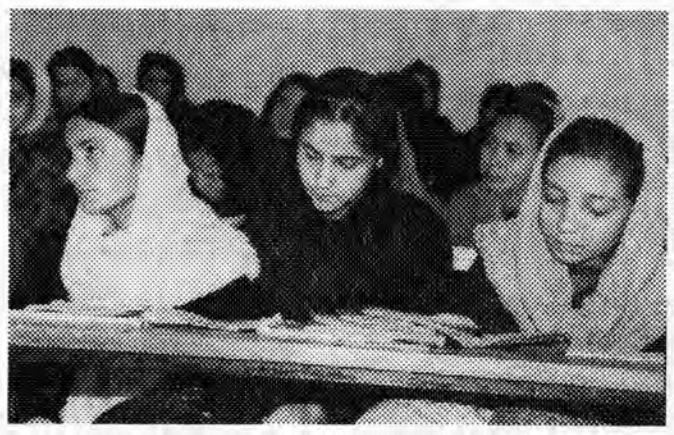

اوس اوس دنړۍ په تعلیمی مرکزونو کې دپرون په پرتله دتدریس اصولو بدلون موندلی دی. ددغو نوو اصولو پر بنسټ ددیکتاتوری له مخې درنو سزاګانو ورکول اویا که ووایو فزیکی سزاګانې له منځه تللی دی کومې چې په وروستیو پاتې هیوادونو کې وي او دا دی اوس زمونږ هیواد هم په همدې لاره حرکت کړی دی.

تدریس نوی اصول ددموکراسی داصولو په رڼا کې رامنځته شوی دی زمونږ په هیواد کې دموقتي اداري له پیل څخه تر اوسه پورې چې دښوونځیو دروازې خلاص شوی دی او زده کوونکی ښوونځیو ته روان دی دومره ازادی زیاته شوې چې زمونږ ځوانان زده کوونکی له وخت او شرایطو څخه په نوو اصولو دتطبیق له امله په دې وجه چې دیکتاتورانه سزاګانې پای ته ورسیدې او درنې انضباطی سزاګانې دبیلابیلو ارتباطاتو له مخې نه ورکول کیږي په ښوونځیو کې نظم او دسپلین پای ته رسولی او له همدې امله دزده کړې کیفی خوا دهرې ورځې په تیریدو سره کمزوری کیږي پخوا چې په ښوونځیو کې نظم او دسپلین په کې وو بلکې زده کوونکی په خپلو ورکړل شوو درسونو کې هم لایق وو. خو اوس نه یوازې دا چې علمی درجه یې ټیټه ده بلکې اکثریت له دولسم ټولګی څخه د فراغت په صورت کې په لیک او لوست نه پوهیږي ایاد خپلو ټولو تعلیمی مرکزونو په دننه کې د زده کوونکو دزده کړې په پام کې نیولو سره پورتنی سرلیک ته څه ډول ځواب ورکولای شو.

په ایدز داخته کیدو انديښنې

زمونږ ټولنه له جګړو راوتلی ده خو هغه زیانونه چې تپل شوو جګړو را اړولی دي لا تر اوسه پورې نیمګړي او که ووایو په خپل حال پاتی دي جګړو زمونږ د ژوندانه په ټولو خواوو کې ټکانونه رامنځته کړل زمونږ پدې خوار او غریب وطن کې یې د خصوصي سکتور په برخه کې په سوونو فابریکي په کنډوالو بدلی کړی چې نه یوازې یې اقتصادي زیانونه رامنځته کړل او زمونږ هیوادوال یې د بیلا بیلو ضروري توکو لپاره د واردولو لپاره بهرنیو فابریکو ته اړ کړه بلکې د زرونو ځوانانو او کارګرانو د بیکارۍ سبب شوی. چې د بیلګې په توګه د څرخي پله په صنعتي سیمه کلي د سوونو فابریکو. د جنګلك د لسو فابریکو د بګرامیو دنساجي فابریکي او دغه راز د ښار په دننه کې د سوونو نورو شخصي او خصوصي ورو کارخانو یادونه کولای شو.

خو اوس چې زمونږ له امنیتي ستونزو سره یو پرمختللي حرکت د هیواد او ژوندانه د جوړولو لپاره پیل کړي او د بهرنیو په مرسته مو د بیا جوړولو خوا هم تر کار لاندې نیولی ده خو لا دی اندازې ته نه یو رسیدلی چې یوازې ورانی شوی خواوی بیرته د بیا جوړونو تر کار لاندې ونیسو له یوې خوا پخپله د هیواد په دننه کې بیکاري له بلی خوا په ګاونډیو هیوادونو کې په افغان مهاجرو د ژوندانه د ساحی تنګول او هیواد ته د هغوی راتګ بیکاری زیاته کړی ده.

دحرفوی زده کړو موده باید زیاته شي

که څه هم په هیواد کې نن سبا زمونږ د نارینه او ښځینه زده کوونکو لپاره د زده کړې زمینه برابره شوی ده او څه د پاسه ۶ میلیونه زده کوونکي په ښوونځیو کې عملاً په زده کړې بوخت دی خو لا تر اوسه پورې زمونږ ډیر ځوانان شته چې د بیلا بیلو علتونو له مخې یا په ښوونځي کې بیخي شامل شوی نه دی او یا خو د زده کړې په دوران کې له زده کړې څخه پاتی شوی دی.

زمونږ د هغو ځوانانو لپاره چې په ښوونځي کې له پرله پسې زده کړې څخه پاتی شوی دی ددې ارتیا لیدل کیږي چې د حرفوي زده کړو په برخه کې وروزل شي. ددغه پروګرام د سرته رسولو په برخه کې ځینو موسسو هم دا کار کړی دی دبیلګې په توګه دننګرهار په ولایت کې دا ډول تنکي ځوانان د خیاطی، ګلدوزی، رادیو سازي د موټرونو د ماشین او بریښنا په څانګو، د نجاری او ګلکاری ، رنګمالی او نورو تخنیکي څانګو کې د حرفوي څانګو استاذانو ته ور وپیژندل شوی وو.

په پورتنیو څانګو کې یوازې په ننګرهار کې اوه زره زده کوونکي د څو کالونو په موده کې روزل شوی دی او د زده کړې په پای کې ورته د هماغه حرفوي زده کړې سامان الات هم ورکړل شوی دی خو په نومورو فارغانو کې ۱۰% فارغین نشي کولای چې په خپلو یادوو شوو څانګو کې کار وکړي ډیرو یې سامان الات خرڅ کړل او ډیرولاتر اوسه پورې په کورونو کې ایښي دي د دا ډول حرفوي زده کړو په برخه کې ان په پاکستان کې هم د افغان مهاجرو لپاره کورسونه په پام کې نیول شوی وو چې کومه مثبته نتیجه یې نه ده ورکړې.

د نومورو کورسونو یو فارغ بادر ګل وایي:

ما په پیښور کې د نجاری په برخه کې د موسسې له خوا کورس ووایه د نجاری سامان الات یې راکړل خو دا چې موده یې کمه وه ښه مې زده نه شوه سامان یې په کور کې راسره دی.

دغه ډول د هیواد په دننه کې هم ډیرو ځوانانو د داسې حرفوي زده کړو کورسونه ولوستل خو له زده کړو لازمه پوه نه ده تر لاسه کړی، یوازې یې وخت ضایع شوی ان چې هغه سامانونه یې په درد نشی خوړل کیدای.

زمونږ ځوانان چې د بیلا بیلو موسسو او ادارو له خوا په حرفوي څانګو کې روزل کیږي لازمه داده چې له یوې خوا یې موده زیاته شي او په دوم ګام کې ددې غوښتنه کوي چې دداسې فارغ شوو ځوانانو لپاره د کارکولو زمینه برابره شي او د کار په جریان کې څو کاله د استاذ تر لاس لاندې خپلې زده کړې کار ته دوام ورکړي څو وکړای شي د وخت په تیریدو سره د استاذ تر لازښوونې لاندې خپله مسلکي وړتیا لا زیاته کړي او په راتلونکي کې له یوې خوا د خپلې کورنۍ لپاره ګټه تر لاسه کړي او له بلې خوا د هیواد د ودانولو په برخه کې رغنده او کارنده برخه واخلي او که داسې نه شي زمونږ د وزګارو ځوانانو شمیره به لا نوره زیاته او د بې کارۍ ستونزې به له منځه یو نه وړل شي.

زمونږ سمعی او بصری خپرونې هندی فرهنګ ته کار کوي

پرون دطالبانو د واکمنۍ په وخت کې ډیر بندیزونه وو په خپله په پته ټیپونه غږول خو په ښکاره د پیتو په غږولو خلك له د ورو څخه نه خلاصیدل خو دطالبانو له تګ څخه وروسته په مرکز او ولایاتو کې د دولتی او شخصی رادیو ګانو دخپرونو لپاره اجازه ورکړل شوه دولتی تلویزنونه رامنځته شول دشخصی تلویزیونونو لپاره اجازه ورکړل شوه او خپرونې پیل شوې دی.

د هرې رادیو او تلویزیون زیار باسي چې خپل اوریدونکی او لیدونکی زیات کړی او په خپل منځ کې سیالی سره پیل کړي او دسیالیو کار یې کړی هم دی. دا څرګنده ده چې درادیو ګانو او تلوزیون له لارې دخپرونو او پروګرامونو دبرابرولو لپاره مسلکی کسانو او لیکوالو ته اړتیا ده.

څکه چې په شپه او ورځ کې د ټول وخت اویا اکثره وخت لپاره دخپرونو پوره کول له مسلکی وړتیا پرته دومره اسانه خبره نه ده.

زمونږ سمعی او بصری خپروونکی اداري دبیلابیلو علمی پروګرامونو دبرابرولو په برخه کې دکمزوری له املې زیاتې پاملرنې دکارتونی فلمونو، موسیقی او په موسیقی کې دهندی او بهرنیو فرهنګ خپرولو ته ملا تړلې ده.

او تر اوسه پورې په دې پلمه چې هره خپرنیزه اداره ازاده ده او دخوانانو ذوق په پام کې نیول کیږي ددولت له کنترول څخه خانونه ازادبولي.

خو خبره داسې ده ایا همدغه خپرنیزې اداري دځوانانو او وطن په وړاندې څه مسوولیت نه لري؟

ایا مورږ دځوانانو د ذوق په پام کې لرلو سره ایا شپه او ورځ هندی فلمونه اوسندري وغږوو؟ زمونږ وطن وران دی اوس یې دجوړولو وخت دی باید ځوانانو له خپل کلتور او فرهنګ اشنا کړو او په خپلو خپرونو کې پرته له دې چې دولت یې سانسور وکړي باید له خپل فرهنګ او کلتور سره مینه ولرو او بیګانه فرهنګ ته په خپل هیواد کې خدمت ونه کړو.

آموزش عالی در کشور پس از سه دهه بحران

داوود ناجی

با ورود به پوهنتون کابل که بزرگترین موسسه تحصیلات عالي درکشور است بیشتر احساس بودن در یک پارک یا محل تفریحی به هر تازه واردی دست می دهد؛ تا بودن در یک محیط آکادمیک. انبوهی از درختان گوناگون و صحن پوشیده از سبزه و چمن، محوطه این پوهنتون را به محل زیبایی مبدل کرده است. محصلین که شمار زیادی از آنها لباس محلی بر تن دارند روی سبزه ها در سایه درختان آرمیده و یا دور هم نشسته اند و مشغول صحبت هستند.

تاثیر منفی سه دهه جنگ و بحران بر نظام آموزشی به خصوص تحصیلات عالی در کشور کاملا محسوس است.

در حال حاضر محصلان از نبود آزادی های لازم و فضای اکادمیک در نهادهای تحصیلات عالی سخن می گویند.

محمد آصف یکی از محصلین پوهنتون کابل می گوید رابطه میان استاد و محصل در نهادهای تحصیلات عالی کشور تعریف نشده است.

محمد آصف می گوید: "در پوهنتون کابل، معلوم نیست معلم حیثیت قوماندان را دارد، حیثیت پدر را دارد و یا حیثیت ملایی که در مسجد مردم را نصیحت می کند و درس اخلاق می دهد. همین موضوع که استاد کیست و محصل کیست درپوهنتون کابل گنگ و تعریف ناشده است. در عین حال فکر می کنم از نظر زبان گفتاری و مسایل دیگر، تفاوت خیلی زیاد میان پوهنتون کابل و مندوی کابل وجود ندارد."

استفاده از روش های تهدید و تنبیه، هنوز در نهادهای تحصیلات عالی کشور معمول است و محصلین بر این باورند که بعضی از استادان با اعمال این روش مانع کشف و رشد استعدادهای انها می شوند.

مقامات وزارت تحصیلات عالی نیز این مساله را می پذیرند و از وجود چنین روش هایی در نهادهای تحصیلات عالی کشور آگاه هستند. داکتر امیر شاه حسنیار، وزیر تحصیلات عالی می پذیرد که آزادیهای لازم و فضای اکادمیک که از مهم ترین شرایط نهادهای تحصیلات عالی است در کشور وجود ندارد. آقای حسنیار دلیل عمده این مساله را نا آشنایی برخی از استادان پوهنتون با معیارها و روش های علمی آموزش می داند. او می گوید: "به نظر من باید این جرات اخلاقی عملی شود که اگر استاد جواب سوال محصل را نمی داند به جای خشونت، ازاو وقت بخواهد و بگوید که حالا نمی دانم اما فردا جواب را برایت می آورم. گفتن "نمی دانم" بهتر از ارایه جواب نادرست و یا خشونت با محصل است."

نبود فضای آکادمیک که سبب رقابت میان محصلان شود از یک طرف و اتکا و تاکید استادان تنها بر گرفتن نوت های درون صنفی و نبود فرصت مناسب برای بحث و گفتگوی علمی از سوی دیگر انگیزه تلاش و تکاپو را در محصلان کمرنگ ساخته است. در حالی که اتاق های لیلیه و صحن پوهنتون مملو از محصلانی است که برای دید و بازدید ها و گذراندن وقت گرد هم جمع شده اند؛ اما کتابخانه پوهنتون تقریبا خالی است و آنگونه که برخی از محصلان می گویند تعداد محصلینی که به کتاب خوانی و مطالعه عادت کرده باشند بسیار اندک است.

یکی از محصلین پوهنتون کابل می گوید: "تا هنوز فرهنگ کتاب خوانی، تحقیق و پژوهش در پوهنتون کابل و سایر محیط های آکادمیک عام نشده است. محصلان آنچه را که معلم می گوید واژه به واژه می نویسند و در امتحان نیز آن را یک نواخت ارایه می کنند و همین موضوع سبب شده که امروز تحصیلات عالی کشور نمی تواند متخصص به جامعه ارایه کند." اما یادداشت هایی که محصلان مجبور به حفظ نکته به نکته آن هستند چیست؟ این یادداشتها چه زمانی تهیه شده است و تا چه حدی می تواند به نیازهای محصلان پاسخ دهد؟ آنگونه که داکتر امیر شاه حسن یار، وزیر تحصیلات عالی می گوید بیشتر یادداشتهای که هم اکنون به عنوان مطالب اصلی در نهادهای تحصیلات عالی کشور تدریس می شود، حداقل ۲۰ سال پیش تهیه شده است.

آقای حسن یار می افزاید در سالهای جنگ که رابطه پوهنتونهای افغانستان با جهان قطع شده بود، استادان امکان و فرصت تحقیق را نیافته و بیشتر استادان خود نیز از تازه های دانش و تغییراتی که به وجود آمده بی خبر مانده اند. او می گوید در حال حاضر سطح تحصیلات بیش از ۶۰ در صد استادان پوهنتون ها در افغانستان بالاتر از لیسانس نیست. از سوی دیگر، مشکلی که دامنگیر تحصیلات عالی کشور است این است که بیشتر استادانی که در حال حاضر این سمت را دارند، کهنسال شده اند و توانی برای تحقیق و پژوهش ندارند؛ و متباقی هم افرادی هستند که در سال های جنگ و در پوهنتون های کشور درس خوانده اند و هنوز فرصت ادامه تحصیل در پوهنتونهای خارجی برای آنان فراهم نشده است. محصلان بیشتر به این باورند که آنها بعد از فراغت ازپوهنتون، مهارت و دانش لازم را در رشته های شان نخواهند داشت.

یکی از محصلان پوهنتی حقوق کابل می گوید: "آنچه را که ما درپوهنتون به عنوان مبانی حقوق می آموزیم، راستش من شک دارم که مجموع این آموزش ها آیا در حقیقت حقوق است یا نه."

در رشته های علوم تجربی، محصلان با مشکلات بیشتری روبرو هستند زیرا بیشتر آنان مسایلی را که باید به صورت تجربی در لابراتوارها می آموختند تنها به صورت نظری می آموزند و از این رو بسیاری از محصلان شک دارند بعد از فراغت به خصوص در بخش غیردولتی شغلی برای خود دست و پا کنند. فاصله های اجتماعی که در سال های گذشته میان اقوام مختلف ساکن در کشور ایجاد شده نیز در نهادهای تحصیلات عالی کاملا محسوس است.

به گونه مثال، در لیلیه پوهنتون کابل، محصلانی با هم در یک اتاق گرد آمده اند که از یک قوم و منطقه هستند و اتاق ها به نام اتاق "کندزی ها، بدخشی ها وردکی ها" و همچنین نام های دیگر ولایات کشور یاد می شود. گرایشهای حزبی و سمتی از مشکلات دیگری است که فعلا دامنگیر نهادهای تحصیلات عالی کشور است.

مسوولان وزارت تحصیلات عالی و پوهنتون های افغانستان هیچ کدام نسبت به گرایش محصلان به مسایل سیاسی مخالف نیستند اما آنها از این نگران هستند که تعداد محصلانی که تمایل به سیاست و مسایل سیاسی به گونه عقلانی و اکادمیک دارند، بسیار اندک است و شمار زیادی از این افراد درگیر طرح و پیگیری مسایل سیاسی و جاری کشور به گونه معمول آن در جامعه هستند که رخنه این طرز تفکر در پوهنتون، به نوبه خود فضای اکادمیک را آسیب می رساند.

داکتر حسنیار، می گوید "پالیسی (سیاست) ما فعلا این است که فضای پوهنتون ها را به یک فضای سالم اکادمیک تبدیل کنیم ما طرفدار آزادی های اکادمیک هستیم و از این موضوع نباید سو استفاده شود. اگرچه تبدیل کردن فکر تنظیمی و قومی پوهنتونی ها به اندیشه های سالم اکادمیک به زمان نیاز دارد اما تلاش خواهیم کرد فضای پوهنتون را غیر سیاسی بسازیم." اما با این همه، وضعیت نهادهای تحصیلات عالی در کشور در سه سال گذشته از برخی جهات نسبتا بهبود یافته است محمد ظاهر ستانکزی، معاون علمی پوهنتون کابل می گوید که به زودی لابراتوارهای آموزشی در بیشتر رشته های علوم تجربی آماده خواهد شد. او گفت که هم اکنون ۶۰ در صد این لابراتوار ها آماده شده و توقع می رود ظرف سال آینده این رقم به صد در صد افزایش یابد.

اما با وجود روند رو به رشد نهادهای تحصیلات عالی کشور ظرف سه سال اخیر، به نظر می رسد هنوز فاصله زیادی را باید پیمود تا افغانستان بتواند با سایر کشورها در این زمینه همسری (رقابت) کند؛ راهی که به نظر می رسد به امکانات و زمان بیشتری نیاز مند است.

روشهای تبلیغات ...

یک تن از نامزدها در یکی از پارکهای شهر کابل، به نمایش فلمهای ویدئویی از فعالیتهای گذشته اش در میان مردم پرداخته است برخی از نامزدها، با حضور در محلات و جاده های شهرها، در میان اجتماعات کوچکی از مردم، به تشریح برنامه های خود در صورت ورود به پارلمان می پردازند.

فرستادن پیام های کوتاه به "... رای دهید" از طریق تیلیفون های موبایل نیز از دیگر روشهایی است که برخی نامزدهای انتخابات استفاده می کنند. در کنار این، نامزدهای انتخابات اجازه دارند اهداف و برنامه های انتخاباتی خود را از طریق تلویزیون ها و رادیوهای دولتی افغانستان نیز پخش کنند.

زمان این سخنرانی ها برای نامزدهای انتخابات پارلمانی تا پنج دقیقه در رادیو و دو دقیقه در تلویزیون، و برای نامزدهای انتخابات شوراهای ولایتی چهار دقیقه در رادیو و دو دقیقه در تلویزیون است.

معمول ترین روش برای جلب توجه مردم تا حالا که از سوی نامزدهای انتخابات پارلمانی و شوراهای ولایتی کشور به کار رفته است نصب عکس ها و پوسترهای تبلیغاتی بر روی دیوارهای مناطق عمدتا پر جمعیت شهرها بوده است.

کفایت الله، مالک یک مطبعه شخصی در کابل می گوید که روزانه بیش از ده هزار پوستر تبلیغاتی برای نامزدهای انتخابات چاپ می کنند که این ارقام، روز به روز افزایش می یابد. او گفت "از حدود سه ماه گذشته تا حالا به خاطر چاپ پوسترهای تبلیغاتی نامزدها حتی فرصت غذا خوردن نداریم روز گذشته تنها مطبعه ما بیش از صد هزار پوستر چاپ کردیم، هر روز ده ها هزار پوستر و عکس در مطابع چاپ می شود."

گزارشگر بی بی سی در ولایت هرات می گوید که برای اولین بار سخنرانی یکی از نامزدهای انتخابات از طریق تلویزیون دولتی این ولایت پخش شد؛ موضوعی که هنوز در سایر شهرهای کشور دیده نشده است.

مبارزات انتخاباتی در ولایات جنوبی و شرقی نیز در حد سخنرانی در میان اجتماعات مردم خلاصه شده است.

روند عادی مبارزات انتخاباتی در جنوب و شرق، مناطقی که اخیرا با موجی از حملات شورشیان وابسته به گروه طالبان روبرو بوده است، امریست که قبلا تصور نمی رفت.

گزارشگر بی بی سی در کندهار می گوید شماری از نامزدهای انتخابات به ولسوالی ها و روستاهای دور دست سفر می کنند و برنامه های خود را به مردم توضیح می دهند.

ششصد زن برای ورود به پارلمان نامزد شده اند، اما به نظر می رسد زنان نامزد برای انتخابات در برخی مناطق کشور به خصوص در ولایات جنوبی و شرقی، با مشکلاتی روبرو هستند. زنان در پوسترهای انتخاباتی خود، سعی کرده اند با حجاب ظاهر شوند، اما این پوشش، بیشتر به گونه ای است که صورت و بخشی از موهای سر آنان در عکسها دیده می شود. شماری از زنان نامزد انتخابات در زابل و چند ولایت نزدیک آن به خبرگزاری ها گفته اند که در چندین مورد تا حالا مردان موتر سایکل سوار آنان را تهدید کرده اند که از شرکت در مبارزات انتخاباتی دست بردارند.

اولین مکتب شخصی...

قرار معلومات موصوف این مکتب در کنار سهولت ترانسپورت برای شاگردان، از امکانات و تجهیزات کافی با معیارهای بین المللی و استادان مجرب برخوردار می باشد.

وی می گوید: «هنوز رقم دقیق فیس تصویب نشده است، اما ما تلاش می کنیم متناسب به امکانات فامیل ها، حداقل آن را به مقیاس مصارف تحصیلی، تعیین نماییم.» اما وی خاطر نشان ساخت که این فیس ممکن بین پنجاه و سی دالر در ماه مشخص گردد. در این مکتب در کنار مضمون دری و پشتو، مضامین دیگر مطابق به نصاب تعلیمی کشور به زبان انگلیسی آموزش داده می شود. فاروقی می گوید که برای تدریس به زبان انگلیسی متقاضیان زیاد موجود بود و این در سرایط فعلی یک نیازمندی است و از این طریق سهولتی برای استفاده از کتب و تکنالوژی های جدید در سطح جهان برای شاگردان ایجاد می گردد.

همچنان وی افزود که آنها کتب آکسفورد لندن را برای آموزش لسان انگلیسی به شاگردان تدریس می نمایند. اما متخصصین عرصهٔ معارف با آموزش مضمون های مختلف به لسان انگلیسی در این مکتب موافق نمی باشند.

عده کاندیدان از تاثیر...

واصل رحیمی کاندید ولسی جرگه و هبر حزب افغانستان نیز با شماری از سان ها مخالف است. وی گفت که این موضوع را در او ایل نیز رد کرده بود. وی افزود: «این یک بی احترامی در برابر کاندیدان است که نشانهای را از قبیل جاروب وامثال آن که از فرهنگ و کلتور ما دور است انتخاب کرده اند.» واصل افزود که افغانستان آثار باستانی، کوه ها و دره های زیبا دارد. باید کمیسیون انتخابات نشانهای را انتخاب می کرد که هم ملی و هم اسلامی میبود. وی در مورد گفت «کاندید ها مجبور شده اند وبالای آنها این نشانها تحمیل شده است.»

اما به نظرشماری از صاحب نظران نشان ها بر شخصیت کاندید، تاثیر نخواهد گذاشت.

به عقیده قسیم اخگر صاحب نظر درامورسیاسی، مردم در انتخابات به خاطر تعلقات و وابستگی، بیشتر به شخص رای میدهند نه به مرامنامه، افکار و نشان وی.

کریم قره باغ...

ذبیح الله معاون پولیس حوزه یازده به اژانس خبری پژواک گفته است که یک پولیس مربوط حوزه یازده درین حمله زخمی شده. او گفت «بعد ازانکه کریم قره باغ و برادرزاده اش کشته شدند، یک پولیس ما که کوشش میکرد عاملین را دستگیر نماید از طرف همین حمله کننده ها بالایش فیر صورت گرفته و زخم برداشته.» محمد بشیر، شاهد عینی که هنگام وقوع حادثه در صحنه حاضر بود، گفت که افراد مسلح که لباس پولیس به تن داشتند در یک موتر سرف و یک کرولا، موتر سراچه فوماندان کریم را نزد یک تانک تیل خیرخانه توقف دادند و با انها به جروبحث پرداختند.

او افزود: «این نفرها کوشش میکردند که یک چیز خورد که در دست قوماندان کریم بود از وی بگیرند و برادرزاده اش را هم محکم گرفته بودند، که بعد از دعوا و سر و صدا بالای او با کلاشینکوف ضربه کردند و وقتیکه برادرزاده اش میخواست بگریزد، او را هم با سه فیر مرمي از بین بردند.»

په تنګرهار کې...

چې په وینا یې بایسکل پوری تړل شوی و دی د تیلفون پر لیکه د چاودنې پرې پر غاړه پدی اړه یې د چا د نیولو خبره ونکړه او نه یې واخیسته او ویې ویل خکه یې دا چاودنه وکړه هم مخامخ په پینبه کې دلاس لرلو په تور څوک چې په وینا یې دغه تانکر په بګرام کې باد کول خو له یوه نامعلومه ځای څخه د اسدالله امریکانیانو نه تیل لیږدول نومورې په تانکر کې د یوکس د وزن کیمیو او د تانکر د سوځیدو دعا هم وکړه خو خایی چاروا کو دغه ادعا رد کړه تر دی وړاندی هم پر هغو موټرونو چې له پاکستان څخه افغانستان ته تیل لیږدول د ماینونو چاودنې شوی دی خو تر شایی خانی زیان نه دی پریښی.

دستګیری سه تن...

وی اسمای سه تن متهم را شاهزاده، محمد الله و جان آقا خوانده و علاوه کرد که پولیس این سه تن را به څارنوالی معرفی واطفال را به خانواده های شان در کندز تحویل می نمایند.

ولسي په لویو لارو...

دولایت دمرکز، ولسوالیو او کلیو ترمنځ هم دنرخونو خپل سری روانه ده.

دکابل- جلال آباد لاره د موټرونو د زیات والی له امله یوازې تش په نامه یو طرفه شوې ده په هغه ورځ چې دګاډو حرکت منع وي دپیسو په مقابل کې دتګ اجازه ورکول کیږي خینې ګاډي چې دبندغازی له لارې خی له هغوی څخه هم په دوو امنیتی پوسته او د بټخاك په تلاشي کې پیسې اخلي او که چیرې دپیسو ورکړه په کې نه وی دتګ اجازه نه ورکول کیږي دریور مجبوریږي چې بډې ورکړي او دکرایو نرخ لوړ کړي.

ددې وران وطن دجوړولو لپاره چې دومره ګډودی موجود ده او ټولې اړوندې مسوول اداري دبډو، په اخیستلو خبرې دي او په مخنیوي کې یې اجراات نه کوي ویلای شو چې له یوې خوا به زمونږ قوانین او پریکړې یوازې په کاغذونو کې پاتې شي او بډې به لاښکاره شي لکه چې ښکاره شوی دی او له بلې خوا به لانور هم خلك ددولت په ژمنو او دولت داری باندې بې باوره شي او تر منځ به یې درزونه زیات شي لکه چې په پته زیات شوی او اولس له دولت څخه ناراضه شوی دی دغه ناراضی پخپله دسراسری بی امنیتی په رامنځته کولو منفی نتیجې رامنځته کوي.

ارداده
زیرنظر هیات تحریر انتشار مییابد
موسس وصاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول: ظهور افغان
معاون: سهراب دیدار
ارداده در ویرایش و پیرایش مطالب دست باز دارد
آدرس: پروان مینه (ایستگاه سینمای بهارستان سرک مسجد حاجی میر احمد خانه نمبر ۹۵)
تلیفون موبایل: ۰۷۰۲۲۴۷۸۷
تیلفون موبایل معاون: ۰۷۰۲۲۲۷۲۶
روزنامه آزاد وملی نشریه مرکزنشراتی افغان
اندیشه وعقاید مطرح شده ازسوی نویسنده گان به خودشان مربوط است
کمپوز و دیزاین: صدیق الله "صادق" و احمد شاه "وحدت"
چاپ: مطبعه مرکزنشراتی افغان
قیمت یک شماره ۳ افغانی

ERADA Daily
Daily Independent Publication, Publisher: Afghan Media Resource Center
Founder: Haji Sayed Daud, Chief Editor: Zuhoor Afghan(Mobil phone :070224787)
Deputy: Suhrab Didar (Mobil Phone: 070222726)
eradadaily@hotmail.com